

התוס' שם הקשו דנילף מפרו של אהרן דפסולה בזר לחד מ"ד וכתבו דהא פסול בשאר כהנים ובעינן כ"ג דהוה בעלים, והקשה מרן זיע"א בקונטרס בירו' קתני דהשעיר ג"כ פסול בזר להך מ"ד והתם הרי לא הוה בעלים.

ברד"ה שאני פרה וכו' צ"ע דהא זהו המסקנה אבל השתא לא הוה ס"ל דהוה גזה"כ דהא פריך ולא כל דכן הוא, וצ"ע.

הנה רש"י כ' דקדשי בדק הבית היא קדושת דמים כבדק הבית, דהרי תוס' בכ"מ הקשו דהא חטאת קריי' רחמנא ולפי"ד רש"י הוה כקדשי בדק הבית דהוה קדו"ק. והגר"ח זיע"א הביא מהגמרא בשבועות דמדמי לה אי קדשי בדק הבית הי' בכלל העמדה והערכה ופריך מפרה התם ומשני דתלוי בדר"ש אי קדשי מזבח בעי העמדה והערכה ומוכח דהוה סבר דהוה ממש קדשי בדק הבית. והנה בכ"מ פסק דפרה שנשחטה לשם חולין דאינה מכפרת והביא מרן הרב זיע"א בשם מרן הגר"ח דהתם כל הדין חטאת חל ע"י השחיטה דבעיקר הקדשו הוה בבדק הבית וע"י השחיטה חל השם חטאת ומשו"ה אינה מכפרת (עי"יש בפ"ד מעה"ק).

ור"ה הרמ"ב כ' אין לוקחין עגלה לגדל פרה דכתי' ויקחו אליך פרה והקשה הראב"ד דלא מן השם הוא זה דפרה חטאת קריי' רחמנא והוה הקדש מחוסר זמן ולדברי הגר"ח דלגבי הקדש הוה בדק הבית רק ע"י השחיטה חל כל השם חטאת שבו. והנה הגמ' מדמי לה דאיכא פסול רביעה ואיכ"ל דהקרבה הוה חטאת ולא בעיקר הקדש וצ"ע משמעתיך דמשמע דבתורת הקרבה אית ל' תורת חטאת. אם לא דנימא כיון דבקודש אית ל' שם בדק הבית א"כ לאו עבודה היא. והנה הגר"ח דהק' דמראות נגעים הא לא בעי בגדי כהונה ואפ' כהן קטן ובפרה בעינן ב"כ והרמ"ב כ' דבעי ימין ג"כ אם לא דנימא כדי לקבל בשמא' וצ"ע ואולי מדין מצוות דעלמא ובתוספתא קתני אם שינה פסל וצ"ע אי קאי ג"כ אשחיטה.

הנה לק' כד' ע"ב קתני דהולכה לא בעיא ימין דאינו מעכב כפרה דאפשר וכ' רש"י דהוא עצמו שלא הוקטרו וכשר ודלא כמ"ש בסוגיין דאפשר לנתח אצל הכבש. ורש"י במנחות י' כ' דאפשר לבטלה ע"י דכהנים הרבה מושיטין זה לזה וצ"ע מ"ש מדם בחטאות הפנימית וד"ל דדם אי עושה רחוק בעי ג"כ הולכה ול"ד לאברים וצ"ע בזה, ולגבי הולכת קומץ כ' ג"כ דמושיטין זה לזה, וד"ל דדם שאני וקע"י והנה בשטמ"ק הגיה בדברי רש"י

הנה מרהיטת לשון הגמרא הוה משמע דהמחלוקת אי שמה עבודה אי לאו מדקאמר בדברי ר"ש עבודה שאפשר לבטלה לאו עבודה היא משמע אי שמה עבודה אי לאו ומדברי רש"י משמע דהמחלוקת הוא אם בפשטות הוא לכו"ע. (ובתו"כ משמע דהמחלוקת בין ר"מ ור"ש אם אפשר לבטלה אי לאו) וברמ' בפיה"מ משמע דהמחלוקת הוא אי שמה עבודה אי לאו, ועי' בשיטמ"ק דהביא מדברי רש"י קעבדי אי אפשר קאפשר והיינו דאפשר לבטלה.

בדברי הר"י דאורליינש אמר הגר"ח זצו"קל דליכא לפרש דהשחיטה הוא מטעם היתר דחולין דהא שחיטת קדשים הי' בב"ג ג"כ דין שחיטה דדין מליקה נתחדש (ובעופות בב"ג הי' ג"כ דין שחיטה לעוף מה"ת דין שחיטת קדשים הי'). ועד שלא הוקם המשכן היו מקריבין בהמות חיה עוף וכו' והנכרי בזה"ז כשאין לעשות כן א"כ נכרי ג"כ הוה בעי שחיטה דבקרבתות ישראל דאיכא משכן נתחדש פר' מליקה והוה כמו עד שלא הוקם המשכן והרמב"ן בפ' עה"ת כ' על הא דכתי' כאשר צויתים על זביחה ובגמ' אמרי'. מלמד שנצטוו משה על רוב אחד בעוף ושנים בבהמה והיינו כל דיני שחיטה ובפירש"י והרמב"ן כ' והנה בקרבנות כבר צוה ושחט ובמדבר היו אוכלים רק שלמים דהא בעי משום הל' קדשים. היתה כשבא להתיר בשר החולין כאשר צויתך על הקרבנות וזהו פשוטו של מקרא ואיתא בספרי מה קדשים בשחיטה אף חולין בשחיטה א"כ שחיטת קדשים הוא לאו משום חולין אלא איכא דין שחיטת קדשים וחולין נתרבה כקדשים וכונתו דהדין שחיטה הוא לאו מטעם עבודה כיון שמצינו ג"כ בחולין שחיטה א"כ לאו מטעם עבודה הוא.

הנה מהראי' מצפון צ"ע דאיכ"ל דדין צפון הוא על המקבל דאיכא דרשה דדוקא המקבל צריך צפון ומהיכ"ת דל"ה עבודה ומפנים וחופ' זה הוה הוכחה דל"ה עבודה דהא הדין הוא דבעי פנים הוא מלעמד לשרת לפנים וכיון דהשחיטה ג"כ ע"כ דלאו עבודה היא

הנה מהא דהקשו משמעון התימני הק' מרן הרב זיע"א דאיכ"ל דהוה דין פנים ולא משום עבודה, וכונתם ד"ל דהא כיון דצריך לעמד בפנים א"כ ליכא הוכחה לדידי' דלאו עבודה הוא, וכן משמע התוס' ביומא. והנה

האי סברא דמקמיצה ואילך מצות כהונה, וא"כ יקשה קושית השיטמ"ק דאי עבר ומוכח דלאו השאלה הוא דאיך שייך למזבח דאסור ליכנס לשם, אע"כ, הסברא הוא דכיון דהעבודה הוא אצל המזבח במקום דל"ש זר שם ע"כ בהכרח דהעבודה.

ע"ה **בעי** כהונה וא"כ ל"ב קרא. ולכאן בשלימא במליקה בעי מזבח אבל מליחה לא מצינו דהעבודה הוא דוקא אצל המזבח א"כ ליכא לאזכוחי מידי. והנה התוס' הקשו דאמאי מלחו הקטורת על גבי המזבח ועיי"ש, וע"כ דליכא שום דרשה דעבודת המליחה בעי בראשו של מזבח, ואולי השיטמ"ק משוה לא הק' רק המליחה ולא במליקה. ואי נימא כש"כ דהוה סברא דהוה הכרח דבעי כהן א"כ בהולכת אברים י"ל דכיון דהדין עבודה ל"ה על המזבח והעבודה הוא לקרבו למזבח ואפ' אי מיקרב לגבי המזבח מ"מ עצם העבודה אין מדמו על במזבח ובעי קרא דבעי כהן

בגמ' איבעיא להו הולכה שלא ברגיל שמה הולכה אינה כשירה להוליכה כן וכדפ' לקמן וכן פ' הרמ' דפסול אי לא עשה הולכה.

הנה בגמ' אמרי' עומד דומיא דיושב דנייד "פורתא" משמע דל"ב כל העבודה עד המזבח בהולכה אלא דנייד פורתא וכן לק' אמרי' נמי דניידי פורתא (אם לא דנימא דשפשוף רגלים מיקרי נידי פורתא) והתם נמי דבעינן דניידו והיינו דכולם יהיו נגררים היינו משום דעבדו הכי משום ברב עם הדרת מלך וזה ע"י שיתקיים המצוה ע"י כולם. וא"כ בעי דכולם יהיו נדים (ויתבאר לקמן בעז"ה אי בעינן כל ההולכה ברגל)

ברד"ה ויחזיר לכשר וכו' ולא מפסל במאי דאפקיי פסול והיינו דרבנותא הוא דל"ה דותני ועי' בתוס' שם.

ולדברי רש"י נמצא דאי ל"ה הולכה צריך להחזיר והשאלה היא אי אפשר לתקנה או לא.

והנה מרן הרב זיע"א ביאר הסוגיא אי אפשר לתקונה או לא דודאי אינו יכול לתקן ההולכה דהוי כאילו הלך למקום אחר והארין את הדרך אלא איבעיא לו אי בעי כל ההולכה ברגיל וא"כ אי אפשר לתקונה ואי אפשר לתקונה א"כ יכול לתקן עיי"ז שיגמר את ההולכה ברגל ועיי"ז נתקן הצו הולכה. וא"כ הוי אפשר לבאר בסוגיין. דרש"י למד דיחזיר לכשר היינו דהוא דין דצריך להחזירו

אפשר לפשוט ולנתח אצל הכבש וכ' דד"ל לשחט דאי שחט רחוק הא הוה הולכה מקמי הכי וצ"ע דבסוגיין לא הויה כלום וכ' אפשר להפשיט וכו' ומרן הרב זיע"א ר"ל כיון דאיכא דין ניתוח וקודם הניתוח ל"ה הולכה דלהקטרה בעי אברים ול"מ אברים וכונתו הוא על הניתוח וההפשט והניתוח הי' בחדא מחתא ואי הוה שחט מרחוק ל"ה מיקרי הולכה. והגרי"ד זצוק"ל אמר דיל"ע אי הולכה להפשט או דהולכה בעי על הדין הקטרה דכיון החפצא דהקטרה הוא אברים א"כ שייך הולכה רק על מה שצריך להיות מוקטר אברים, וא"כ הוי דוקא על אברים שהם בכלל ניתוח דאיכא בתו"כ יכול יהא מפשיט

ע"ה **אבר** אבר ומנתח ת"ל את העולה מפשיט כולה ואח"כ מנתחה ויל"ע אי הוה דין בהפשט או בניתוח דהניתוח צריך להיות אחר גמר ההפשט, והגר"א כ' במתני' בתפוד דקתני דהי' מפשיט עד החזק וחתך את הראש וחתך את הכרעים ומורק את ההפשט, וביאר הגר"א נ"ל משום דכתי' והפשט וניתח וכו' וכתוב הנתחים הראש והכרעיים ש"מ דראש וכרעיים אינם בכלל הנתחים משום דקודם גמר הפשט נחתכים ומוכח דהדין דאחר גמר הפשט ניתוח הוא דין בניתוח דהניתוח אחר הפשט כולו וגם שכן יפה להפשיט וא"כ על הראש וכרעיים ליכא כלל דין ניתוח וא"כ כיון דליכא עלייהו דין נתחים א"כ הוה הולכה אפ' קודם הפשט ובעי' שישחט בצד המזבח דשייך מבייהו הלכה אפ' קודם ההפשט.

ודברי הגר"א צ"ע מהגמ' בחולין דילפינן אזלי' בתר רובא מעילה דאי אפשר לנתח הראש אותה לנתחי' ולא נתחי' לנתחי' ולדברי הגר"א הראש אינו בכלל הנתחים אם לא דנימא דאסור לעשות יותר מדיני הנתחים, ו תוס' ברפ"ב הקשו מהגמ' בחולין דמשמע דהראש מכלל נתחים וכתבו דהדר ערבי את הנתחים ואת הראש, עיי"ש.

בהספרא דוכי תעלה על דעתך שזר קרב לגבי המזבח מ"מ לגבי הולכת אברים לכבש בעיקרא דבעי על החלק הראשון קודם שמגיע למזבח, והנה בשיט"מ שם כ' על הסברא דוכי תעלה על דעתך לגבי מליחה דהא אח"כ לכתחילה אינו קרב אבל בעי קרא בצ"ע אם קרב לגבי המזבח אי יפסל ובעי קרא, וכ' ונראה לר"י.

דהסברא הוא דמקמיצה ואילך מצות כהונה. וצ"ע דאמרי' לק' האי סברא לגבי מליקה דאמר ר"ע דע"ז לא בעי קרא דבעי כהן דוכי תעלה על דעתך והכא הרי ליכא

ע"י ו' וְהִרְמֵהוּ למד דהא דקתני יחזיר לכשר דאינו נפסל ע"י אחיזת הפסול ויכול להחזירו והקושיא היא דאי הוה הולכה איך יכול להחזיר והוי הולכת זר ולא ממעשה הכשר אלא היאך יכול הפסול להחזירו והא הוי הולכת זר וע"ז משני יחזיר הכשר ויקבל וזהו רק להרמ' דהמהלך במקום שא"צ הוה הולכה ואי עשאה זר פסול אפ' לצד חוץ וא"כ איכא לאוכחי ג"כ דל"ש הולכה דהו"ל למיפסלה. אבל בדברי רש"י ס"ל דליכא מ"ד דלכד חוץ הוה הולכה וע"כ דהוה דין דצריך להחזיר ומזה הוה הוכחה דל"ש הולכה

בגמ' דבאי זר בראי לכאן' מהאי גמ' מוכח דלא כהרמ' דפ' דהמהלך במקום שא"צ הוה הולכה ופוסל בה מחשבה. וראב"ד השיג וסוגיא כולה הוא כר"א, והגר"ח זיע"א כ' דמהגמ' ל"ק על הרמ' יעו"ש.

והנה מהרמ' משמע דס"ל דאפשר לתקונה דהא איתותך עולא ובהולכת זר פסק הרמ' דפסול דאי אפשר לתקונה בכה"ג. דכי והרי אי אפשר לתקן ד"ז. והגמ' ג"כ לא הביאה מזר כלום והחילוק הוא דבזר הוה הולכה אלא דהוה בפסול וזה אי אפשר לתקונה משא"כ בהולכה שלא ברגיל לית בה דבר הפוסל אלא דגרם שלא יוכל לעשות עבודת הולכה והשתא דהרחיקה א"כ אפשר לקיים בה עבודת הולכה. ובהדיא מבואר כן בירושלמי ביומא אי הולכה בזר כשר אי לאו ואם אפשר לתקונה ומייתי מנשפך הכלי על הרצפה וכו' ומשני ושניי' דחלוק הילוך בזר מהיכא דנעשה מאליו דפשיטת יד לא עשה אותו כהילוך וא"כ ל"ק מודי על הרמ' דהמהלך לצד חוץ הוה הולכה ואיכא פסול אי עבדה זר אבל לגבי הולכה א"כ שייך ע"י זר ג"כ ומאן דס"ל דאי אפשר לתקונה הוא דכיון דבא הדם למזבח תו נתקיים כבר ההולכה. ועיי"ש היטב. וא"ש דברי הרמ' "

ע"י ז' חסר

(בגמ') במקום מדרון אי נמי בגומא הקשה מרן הרב זיע"א דהא בממלאין דם התערבת הי' כל העזרה מלאה דם ול"ש הנך תירוצי)

הולכה שלא ברגל מחלוקת ר"ש ורבנן עי' פירש"י. אב"ל אי המחלו' הוא אי אפשר לבטלה אי לאו וזה תלוי בהולכה שלא ברגל דלר"ש דיש"ל דאפשר לבטלה בע"כ דל"ה הולכה ולרבנן דאי לבטלה דאפי שוחט בצד המזבח איכא הולכה אלא דצ"ע מהגמ' דאמרי' בהולכה רבתי לכו"ע ל"פ. וע"י בר"א שכ' הכי. ברד"ה אלא דצ"ע מהגמ' דאמרי' בהולכה רבתי לכו"ע ל"פ, וע"י ברא"ש כ' הכי.

ברד"ה אלא חטאת העוף וכו' שהוא עיקר עבודתה כוונתו לאפוקי מיצוי דמה הוי שפיכת שיריים ולא דבזה דוקא איכא מחשבה דהא במליקה נמי איכא מחשבה ברש"י ולר' יוחנן דאמר הולכה שלא ברגל ל"ש הולכה כיון דאי אפשר לבטלה בשוחט בצד המזבח ובחטאת העוף כיון דאי אפשר לבטלה וצ"ע. מליקוט לבונה דאמרי' ש"מ הולכה וקסבר שלא ברגל הוה הולכה והא אי אפשר לבטלה וכן בסילוק בזיכין דאמרי' לעיל דל"מ הולכה אי תוך הפתח כלפנים והולכה שלא ברגל ל"ש הולכה והא אי אפשר לבטלה..

בעא מיני' ר' ירמי' מר' זירא וכו' והזה ונתן בעינן ועי' פירש"י דהאי בין החטאות הפנימיות בין בחטאת העוף וצ"ע דבחטאת העוף ל"ק ונתן רק בחטאות הפנימיות והיאך ילפי' על חטאת העוף דל"ק בהו ונתן, והנה בתוס' בירו דהאיבעיא הוא דומיא דפרוכת ובין הבדים דהם הוה הזאה אע"פ שלא נגע ובהזאת

מזבחה הוא דקא מבעיא לן זריקה ובדברי רש"י הי' משמע דהאיבעיא הוא ג"כ על הזאת פרוכת דאהא כתיב והזה ונתן והיכי דכתיב ונתן דהיינו בחטאות החיצונות ודאי דבעינן נתינה ועד שיגיע לאו כלום הוא ומיבעיא לן היכא דכתיב והזה דאיכ"ל דהוה רק דין הזאה ולא בעי' הנתינה ואהא פשוט כיון דכתיב והזה ונתן בהדי הדדי היינו והזה דומיא דונתן דהתם ודאי בעינן נתינה על הקרנות א"כ ה"ה והזה א"כ בחטאת העוף נמי אמרי' הכי דוהזה היינו דומיא דונתן

ע"י ח' וְהִנְהוּ אַע"ג דוהזה קתני גב פרוכת מ"מ התם כתי' פני פרוכת הקודש ואין כאן מקום דפרוכת וכל המקום הוא נגד הפרוכת וילפינן רק מהא דקתני בהדי הדדי, והנה בהברייתא בפר העלם דבר ש"צ(שעיר ע"ז) קתני דמזה כנגד הפרוכת ואם נגעו נגעו ולגבי יוה"כ לא קתני אם נגעו נגעו וביאר הגבורות ארי דהא דמזה נגד הפרוכת דהנה לפי"ד התוס' בסוגין מבואר דהזאת פרוכת מני נפק מידי' איתעבידא ל' מצותו וההזאה הוא נגד הפרוכת ומיד נתקימה מצותו, וכ' הגבו"א דבעינן

והחזירו וזרז והולוכו זר דלדברי הפוסל מכשיר ולכאוף לדברי הפוסל היינו דזר הוה פוסל א"כ מאי שייטי להך ובע"כ דלכו"ע ל"ה פוסל אלא דחסר בהולכה והמחלוקת הוא ביסוד הדין בהולכה אי הולכה הוה כיון שהגיע למזרח כבר נתקימה ההולכה וזר תלוי בקמייתא ובתרייתא כמו שביאר רש"י ובדברי רבא הי' אפשר לומר דהסברא הוא דזר הוה פוסל ול"ה סברא בעלמא דצריך לאמטוי'.

והרמ' ב' דפסול שהרי אי אפשר לתקן ד"ז משמע דהולכת פסול זה גופא פוסל ול"ש תקנה ע"ז. וזהו שביאר הגר"ח זיע"א החילוק בן הולכה שלא ברגל מהולכת זר חסר.

ע"כ ב"ב ע"ב עשה בו קרב כמקריב אע"ג דאיכא מימין דפוסל בכהנים ואין פוסל בקרבן מ"מ שם בע"ב איכא בשניהם ולמעשה בכל המומין דפוסלין בקרבן בזה חילל.

רש"י ב' דבקרבת ליכא טומאה דבע"ח ליכא טומאה מחיים והיינו דהוה היכ"ת בקרבן אבל בשר קרבנות במנחה ודם איכא טומאה, ולמעשה צ"ע דהא משכת"ל ג"כ היכ"ת היכא דעשאו גולל דקתני במתנ' דאהלות דטמא וע"י בזה, והנה מרן הרב זיע"א אמר דם קדשים הפסול טמא הוא ככל הפסולים דהוא לאחר שחיטה כדקתני במתנ' דמעשה ומחיים ליכא כלל הפסול טמא ואי הי' הפסול מחיים ג"כ הי' בהמה מקבל טומאה דהא דמחיים ליכא טומאה הוא משום דלאו אוכל הוא ואי הי' שמקבל טומאה מחיים הי' תיבת הקודש לא כשורי. וכדחזינן דבשחט בו שניים הרי היא מקבלת טומאה אע"ג דכתי' היא לכל דברי' מ"מ בא מיקרו בשר דכבר נשחטה ואיכא תיבת הקודש. דבדין טומאה דקדש כתיב "והבשר אשר יגע בכל טמא דהפסול טמא הקודש ליכא רק בבשר ומשו"ה אין בהמה מקבלת טומאה מחיים, ולכאוף דבריו תלוי בב' דברי התוס' דהנה התוס' בב"ק ע"ז הקשו אמאי לא אמר דכל קדשים יקבלו טומאה מחיים דכל העומד לישחט כשחוט דמי ותירצו דכל העומד לעשות לא אמרי' רק לגבי איסורא לגבי אי אתה יכול להאכילו לאחרים אבל אי ליכא שם אוכל לא אמרי' כל העומד דתיהוי אוכל מידי הוה אבן פקועה ודגים במותר בלא שחיטה כיון דהוה חי מטהר ולא מקבל טומאה ולר"י הגלילי ס"ל דב"פ מקבל טומאה עכ"ד בתו' בב"ק.

שיגיע ועד שלא הגיע לא נתקיים המצוה וביזה"כ כתוב: "וכפר את מקדש הקודש ואת אהל מועד יכפר", והכפרה הוא באוה"מ ואם נגעו בפרוכת הוא כלפנים ולא נתקיים ההזאה ובפר' העלם דבר ש"צ אם נגעו נגעו דהתם המקום הוא לאו דוקא אה"מ וכל ההזאה נתקימה בהנחה והוכיח הכי מסוגיין דבעינן הזאה בהנחה ונקטעה ידו של מזה פסול וצ"ע דהא היינו במזבח דאיכא מקום והמקום הוא המזבח ומהיכ"ת בפרוכת דליכא מקום דבעינן הנחה והמקום הוא באויר.

והנה הרמ' כתב בדיני ההזאות דפר ושעיר יזה"כ על הפרוכת וכן על בין הבדים ובגמ' אמרי' כשהוא מזה אינו מזה על הפרוכת אלא כנגד הפרוכת וכן בפרים הנשרפין כ' על הפרוכת ומשמע דאיכא מקום על בין הבדים והמקום הוא קרוב לכפורת טפה, ומשמע דהרמ' למד דאבר"י דאמר אני כאיתי' ברומי והי' עליה'כמה טיפי דמים וס"ל דחולק (וצ"ע בזה) וכ"כ בת"י שם דפליג ר"א את"ק ועיי"ש.

ולפי"ד התוס' צ"ע דהיאך שייך מחשבה בדידהו ((אליבא דר"ש)) והנה בבא דפריך הגמ' דהינו משכת"ל צ"ע וכי לא שייך בהזאה עצמו שמזה ובקר"א הק' דנימא דחשב על ההזאה אם לא שנימא דבעינן בשעת מעשה ממש וזה ל"ש כלל בחטאת העוף, וצ"ע בזה.

וצ"ע היכי משכח"ל כלל אויר המזבח דעד שלא הגיע לקרן לאו היינו אויר דבעינן בקרן מן הצד ובחטאת העוף בעינן על קיר המזבח ואויר יסוד ל"ה כלל מקום הזאה, ובהא דמיבע"ל בנקטעה ידו של מזה היינו שנעשה בעל מום דכיון דלאו בר הזאה הוא בעינן דומיא ד"ונתן" ברד"ה אחא בהולכה זוטרתו וכו' ומאן דגרים וכו' דלא הוה בדעתו עי' בר"א שהק' דא"כ מאי פריך מחטאת העוף דנימא דחשב אזריקה בכוננת זריקה ועיי"ש.

ע"כ ב"ב ב"ד"ה הולוכו זר ברגל והחזירו כהן שהעבודה עליו מוטלת כוונתו לומר דל"ב כהן שיחזירו אלא כיון שהעבודה עליו מוטלת ולא דינא הוא אלא אורחא דמילתא נקט ועי' קר"א שנקט דהחזרה שייך לתיקון יעווי"ש.

דנה בהולכה שלא ברגל מסקינן לעין דאפשר לתקונה והכא איכא מחלו' בהולכת זר ביאר מרן הגר"י זיע"א דהי' אפ"ל במחלו' דזר דיסוד המחלו' הוא אי הולכת זר הוה פוסל או דחסר בהולכה ובהולכה שלא ברגל דאפשר לתקונה דהתם חסר בהולכה אבל הכא יל"ע וזהו המחלוקת אך מהא מתלי לה בהולוכו כהן

ורתום' בחולין בהעור והרוטב כונבו אהא דבעי בהמה בחיי מהו שתיעשה יד לאבר והקשו בתום' מאי מיבע"ל אי משום דבהמה בחיי' לאו בת קבולי טומאה היא הא כל ידות שבעולם לאו בת קבולי טומאה הוא ומ"מ מכנים ומוציא את הטומאה. בל"ד לשאר ידות דלא מקבלי טומאה משום שאינן אוכל אבל בע"ח אפי' בנן פקועה דהוה אוכל ומ"מ לא מקבלי טומאה ומשו"ה מיבע"ל מהו שתיעשה יד

ואי איכא חסרון דבע"ח דלא מקבלי טומאה צ"ע מ"ש ממפרכסת דמקבלי טומאה דבשלמא אי משום לאו אוכל איכ"ל דבעינן שחיטה בגופה ומשו"ה בב"פ אע"ג דל"ב שחיטה מ"מ בעינן שחיטה בגופה, אבל לדברי התוס' בחולין דהוה בדין חי צ"ע מ"ש מפרכסת וד"ל.

ברד"ה הג מה להנך שכן לא הותרו בהמה הזמן והנותר והטמא שוין בזה ובזה ופירש"י דטמא היינו שעבד וכן פ' הרב בפיה"מ ורש"י בשלהי זבחים בסוף כ' דטמא היינו אבשר כדרכי ומומין פ' ג"כ רש"י הכא דהיינו בע"מ שמקרה והנה בע"מ איכא דשה פיקרו ועי' רש"ש קכ' ע"א בדברי רש"י.

ורהנה בזר דמבואר דזר כשר ורש"י כ' דבא מצינו במנוח שהרוב וצ"ע דהא היכי הי' הוראת שעה ורש"י קאי למ"ד דלא הי' איסור הבמות בשמואל מחוסר זמן הי' הוא ועורו ולוי הי' וצ"ע דהרי הי' היתר הבמות והגרי"ס הביא מהר"מ מרוטנבורג דלוי פסול להקטיר מה לאינו שכן אסור במעשר צ"ע אמאי לא פריך מקדשים ולדברי מרן זיע"א דקדשים הוא משום הלכות מעשר א"ש דהוה חד איסורא.

מה ליושב שכן פסול לעדות הנה הרא"ש הוכיח מסוגיין דיושב פסול לעדות ואם קיבלו פסול והביא דבירו' קתני דדינם דין ויש מהראשונים דהוכיחו להיפך דאי הוה פסול לא הוה מכשרינן בת"ח וע"כ דל"ה פסול ורק לכתחלה כ"כ הר"ן (והרא"ש אולי ג"כ) ועי' ביאור"ג בשו"ע שהביא מסוגיין.

מהי יושב שאוכל עי' בתום' כגון במזרח מקדשים ובכור ובשטמ"ק כ' דאל"ד אסור לישב בעזרה א"כ בקדשי קדשים איירי ומ"מ מותר באכילה דכתיב למשה כדרך שהשרים אוכלין אותה, והנה צ"ע ביסוד קושייתם דאח"כ דאין ישיבה בעזרה מ"מ מדין אכילה הרי מותר לו לאכול דבאכילה ליכא דין דאסור לאכול.

ורהנה התוס' ביומא כה' כתבו אהא דקתני דזקן יושב במערכה לגבי פיים והוכיחה הגמ' מזה דלשכת הגזית חצי' בקודש וחצי' בחול והקשו בתום' שם מסוגיין דהיאך אוכל ותירצו בתירוץ ראשון דאיירי במזרח מן הקדשים וריב"א אומר דה"מ לדברים דלאו צורך עבודה אבל הכא צורך עבודה היא וא"ש הא דפריך גבי קידוש יו"כ וליתב מותב אע"ג דבעזרה הוה צורך עבודה שרי אבל פיים דהכא לא חשיב צורך עבודה דאפשר בלא פיים וצ"ע אמאי לא אמרו דאפשר בלא ישיבה דהזקן לא צריך לשבת א"כ י"ל באכילה מותר דכתיב למשחה לגדולה כדרך שהמלכים אוכלים והיינו מיושב ומשמע דהוה ב' תירוצים דאע"ג דליכא דין מיושבמ"מ איכא סברא דאין ישיבה בעזרה היינו דוקא בדברים דלאו צורך עבודה אבל בדברים דהוה צורך עבודה ואכילה הוה כפרה בזר מותר לישב ואי הוה פיים צורך עבודה הי' מותר לשבת גאפ' שאפשר בעמידה מ"מ בצורך עבודה מותר.

בתוד"ה מה ליושב שכן פסול לעדות צריך ליהדר וכו' ובגט אשה צריך ליהדר יותר ושמא וכו' צ"ע מה שהתחילו ביש ליהדר דמשמע דהוה לכתחילה וממה שכתבו ושמא יש ליהדר משמע דהוה גם בצ"ע וצ"ע הלשון יש ליהדר, שכתבו צריך ליהדר יותר צ"ע מה זה יותר, וצ"ע מה זה גט אשה איזה הגדה שייך שם וצ"ע בזה.

עי' ברמ' דכ' דנהגו שהעדים יושבים וכו' בביאור"ג דהיינו כיון דצ"ע כשר ועי' בהגהות מיימוניות דבגט אשה יש ליהדר שלא לדון ע"פ עדות דמיושב וצ"ע מה זה שלא לדון דמשמע דצריכים לחזור ולהעיד ולא לדון ע"פ עדותם וצ"ע בזה, ועי' ברדב"ז שכ' דבמזנות שייך הפקר ב"ד הפקר ודיני מזנות ושאר איסורים צריך ליהדר וצ"ע דהא בצ"ע כשר ורק דאיכא דין לכתחילה דצריך לעמוד ומאי שייטי להפקר ב"ד הפקר והתקנה לא הוה בגדר הפסק דהא כשר ורק דאיכא דין לכתחלה דצריך לכתחילה דצריך לקבל מעומד וצ"ע בזה

בתוד"ה מיושב תלמיד חכם ותו דאמרי' ה"מ לממונא אבל לאסורא אין חכמה ואין תבונה לנגד ה' צ"ע מה הראי' דאפ' אי צריך לעמוד איכ"ל אין חכמה ואין תבונה לנגד ה'.

התום' ממלך הי' הגרי"ד דצוק"ל לומד דבת"ח הוה דין כבוד ובמלך הוה מורא דין אימה וצ"ע דבת"ח נמי איכא מורא ולשון התום' משמע מאחרים.

התירוץ בתו' דדיני נפשות אפ' ת"ח צריך לעמד צ"ע מאי האי דיני נפשות ולכאוו' ה"ה איסורים והיינו שכתבו דבגט אשה צריך ליזהר יותר.

והרמ' כ' לגבי הדין דזוטר מיני' משמע משום זילותא וכ' לגבי איסורים ולגבי נפשות ילך ויעיד, ובדברי התוס' צריך ביאור.

בהא שכתבו התוס' בעובדא דינאי דהוה דיני נפשות והתם הוה עבדו הרג את הנפש וכמוכח בעלים רק מיתת השור ומשו"ה בעינן כ"ג אבל לגבי ינאי דבעינן בפניו משום והועד בבעליו לגביו הנה דיני ממונות ועי' פירש"י שכ' שם ועבדו כחמורו והפסד ממון הוא לו ולפיכך צריך לדוננו בפניו ומשמע דדין השור הוא דיני נפשות היינו בנוגע לשור ולגבי ינאי הוה דיני ממונות ובתוס' משמע דלגבי ינאי נמי מקרו דיני נפשות ולפיכך הי' צריך לעמוד, ועי' ברשב"א שכ' דהא דבעינן בפניו הוא רק מיתת השור והיינו שלא כדברי רש"י דהא דבעינן בפניו הוא משום דהפסד הוא לו.

על ד' התוס' דכתבו דבשעת חליצה בעינן עומד ובצ"ע כשר, ומדברי הרמ' משמע דרך הקריאה והרקיקה צריך לעמוד ובחליצה אין בכלל דין עמידה ודברי הברייתא דקתני חליצה מעומד או יושב כשר היינו לכתחלה ולמעשה הרמ' פסק דאפ' דאיכא דין עמדה מ"מ חליצתה כשרה, ובמ"מ הביא דיש ראשונים דגם לכתחילה בעי עמידה בשעת חליצה וכן נהגו. ועי' ברשב"א שם שזונים מסוגיא דהתם דהא דקתני בין יושב ובין מוטה היינו לכתחילה

מה ^{ע"י} שהקשו התוס' מאין ישיבה בעזרה ול"ע דבעינן דין בעבודה ולגבי עמידה בעדים כ' הרמ"א דסמיכה מן הצד הוה כעמידה לענין זה ולגבי דינים שצריך לשבת כ' המחבר דסמיכה כשר לכתחילה דסמיכה כשישיבה ובסמ"ע הק' דהוה סתירה ועי"ש ובב"ח וביאורה"ג כ' דאינו נקרא עמידה ולא ישיבה כמו שאמרו בזבחים דעמידה מן הצד איכא בינייהו והתוס' כתבו דהיינו סמיכה ול"ה ישיבה ועמידה. והתחזיקו נמי הכ' הוא יעוי"ש.

בגמ' אינו מנלן ומן המקדש לא יצא ולא יחלל וכו' ועי' פירש"י וברמ' פסק דאסור לכהן הדיוט לצאת בשעת עבודה ובכ"ג איכא איסור ומן המקדש לא יצא ומפני מה נשנית אזהרה זו בכ"ג עיי"ש לשון הרמ' דכהן הדיוט אסור לו לעבוד ולא לצאת וכ"ג עובד כשהוא אונן שנאמר "ומן המקדש לא יצא ולא יחלל"

כלומר יישב ויעבד עבודה ואינה מתחללת. והראב"ד כ' דמפתח אהל מועד היינו לאותו זמן ומה שאמרו בת"כ לכל הדורות היינו לגבי כהנים גדולים כ' שמן משחת קודש ועוד הק' דכיון דאינו עובד אמאי לא יצא ועי' כ"מ שם. ולדברי הרמ' הא דאמרו הא אחר שלא יצא חילל היינו שלא יצא ועבד וא"ש לפי לדבריו דלרש"י כל האיסור הוא במי שעושה עבודה ולא יחלל אתי ללמד דכהן הדיוט מחלל והמ"ד דס"ל מי כתוב הא אחר שלא יצא חילל ועי' פירש"י דהוה סברא דכ"ג מחלל טפי ולהר' הא קתני להך מ"ד דמי קתני וכו' דבעינן ולא יחלל לגבי כ"ג דעבד ד"ומן המקדש לא יצא" לא ילפינן דעובד רק דאסור לו לצאת, ועי' ברש"י עה"ת שכ' "ומן המקדש לא יצא" שאינו הולך אחר המטה ועוד מכאן למדו רבותינו שכ"ג מקריב אונן דאף שמתו אביו ואמו עובד עבודה ולא יחלל שאינו מחלל את העבודה הא כהן הדיוט שבעד חילל ולהרמ' הא בעינן שהכ"ג מותר לו לעבוד עבודה, והרמב"ן שם כ' דרש"י הביא ב' דרשות וחלוקים הם זה מזה יעוי"ש ועוד דמה שכ' ולא יחלל דכהן הדיוט שעבד חילל ולשון שלילות הוא ולא אזהרה ובה"ג מנהו ללאו, ולמעשה ברמ' בסה"מ בשורש ה' דאין ראוי למנות טעם המצוה מצות בצ"ע וכ' שם ג"כ דולא יחלל ג"כ ל"ה לאו

^{ע"י} **ובמנין** הלאוין כ' לגבי ומפתח אהל מועד וכו' וכן פירשו ולא יחלל הא אחר שלא יצא חילל וכו' יעוי"ש ומבאר שם דבכ"ג הוא לשון שלילה, והרמב"ן כ' דעיקר הכתוב בזר הוא שלא יצא מן העבודה על כל נפשות מת ולא יחלל את המקדש שלא יצא על מת והביא מסוגיין דמייתי הא דאונן פוסל עבודה ואיכא מ"ד מי קתני אחר שלא יצא חילל והיינו דקאי לענין חילול המקדש ולא לכהן הדיוט בפשט נמצא לפי דבריו דזה המחלוקת בין ב' המ"ד.

חסר

דאד מפני אנינות נשרפה שלא היו לו אוכלין וביאר מרן זיע"א דהיינו דהוה דין דחי' כמבואר בתוס' לק' גבי נפגם המזבח דאיכא דחי' אע"ג דנקנה אח"כ דלא כמש"כ התוס' בב"מ נג' ע"ב רק בהקרבה ולא באכילה ואין כוונתו דמשו"ה הוה פסולו בגופו דדיחוי ליהוי פסולו בגופו דהא הוה דיחוי ל"ה פסולו בגופו דאל"ה כל הפסולין ליהוי פסולו בגופו דהא הוה דיחוי אלא כוונתו דאי לא הי' בו פסול כלל אע"ג דליכא אוכלין מ"מ א"א לשורפו. וע"כ דאיכא פסול והק' הגרי"ד צוק"ל דהא א"כ מה תלוי אי אנינות לילה דאו' או דרבנן דהרי מ"מ אין לו אוכלין ביום והוי דיחוי ועוד דהרי פריך התם והרי

משה הי' עמהם ומשני טרוד בשכינה הוי וצ"ע דאה"נ דלא הי' יכול לאכול אבל מ"מ לא מקרי משו"ה דאין לו אוכלים וצ"ע בזה.

מה לבעל מום שכן יש לו תקנה עי' פירש"י מום עובר ולמעשה גם במום קבוע איכא תקנה כשמדויק לשון הרמ' עיי"ש והתו' בבכורות לחד תירוץ. כתבו דמום עובר ע"י רפואה מיקרי מום קבוע ודו"ל.

הנה ט"ז בהא דטומאה מיקרי היתר מכללו דהותר בציבור אמר מרן הרב זיע"א דהיינו דוקא למ"ד טומאה הותרה בציבור דלמ"ד דרק דחוי, למ' הותר מכללו דהרי בעינן גם ריצוי לציץ לזה כהוה רק דחי'.

בתוד"ה שכן לא הותר מכללו עי' קושית התו' על פירש"י ואמר מרן הרב זיע"א דכיון דבהמה הוה דין הקרבה בלא מחיצות דהמקדש איכא מחיצות ובהמה הוה דין הקרבה בלא מחיצות וזה מיקרי הותר מכללו על האיסור דיוצא.

בתוד"ה אבל בקרבן ציבור וכו' מבואר מדברי התו' דבקרבן טומאה אינו נאכל צריך על האימורים הותר ועי' בשיט"מ שהק' ע"ז דהא בטומאה היינו דהבשר נטמא ומשו"ה אינו נאכל ובאנינות ל"ש למימר הכי ומבואר דפלגי בהא דאינו נאכל אי הוה דין בהקרבה בטומאה דאינו נאכל או משום דנטמא, ועי' רש"י לק' שכ' גבי טמא בקרבנות ציבור דאינו חולק דאינו ראוי לאכילה ופירש"י בקרבן ציבור שהקריבוה טהורים דאי הקריבוה טמאים הרי אינו נאכל ואע"ג דהקרבן טהור, וברמ' מדייק כדברי השיט"מ ק דהא דאינו נאכל משום בהבשר טמא שכ' שנשרף כשאר קדשים שנטמאו כן דייק מרן הרב זיע"א (עי' חדושי מרן רי"ז הלוי עה"ת פר' בהעולתך) ובפשטות דברי הרמ' במעה"ק מורין הכי דכ' דקרבת ציבור שבא בטומאה אע"ג שהטמאים מקריבין אותו אין חולקים עם הטהורים לאכל לערב, ומשמעות לשונו אפ' שהקריבוה הטמאים, ועי' בכ"מ שהביא מדברי רש"י והר"י קורקוס הקשה דאי הטמאים הקריבוה הטהורים ג"כ אינם אוכלים כמש"כ בהל' ביאת מקדש וע"כ כוונתו שהטמאים יכולים להריבו ולא הקריבוה טמאים ואיירי בק"פ דהטמאים אוכלים לעצמם והטהורים לעצמם יעוי"ש וצ"ע דבק"פ ל"ש חולקים דהא בעינן מנויין ואי אינו מנוי אינו אוכל כלל וצ"ע. והנה הרמ' כ' בהלכות כלי המקדש הי' טמא בקרבנות הציבור וכו' ונותנו לבעלי מומין.

טהורים ע"ט ט"ז שבאותו משמר ועי' השגת הראב"ד מה שהשיג ועבודה היינו אכילה וצ"ע מש"כ הרמ' דהא עבודה לא הוה בבע"מ הטהורים ועבודה היינו אכילה כמש"כ בכל הפרק וצ"ע היאך יכולין לאוכלו ועי' כ"מ דאכילת בשרה לבעלי מומין טהורים ועורה לטמאים שבאותו משמר הרי מבואר דאע"ג דהקריבוה טמאים מ"מ איכא אכילה ואי לא נטמא הא איכא אכילה לטהורים, וא"כ ל"ד מידי קושית הר"י קורקוס על הרמ' במעה"ק דהרי אב"ל שהקריבוה טמאים ומ"מ נאכל רק לטהורים אבל בקרבן שנקרב בטומאה הא ג"כ איכא אכילה ודלא כמו שפירש רש"י, והנה מרן הרב זיע"א ר"ל דתלוי' במחלוקת לשיטתם דבגמ' בביצד צולין אמרי' דבעינן לטומאה דהוי בציבור לריצוי ציץ והק' בתוס' דהרי מקריבין גם בטומאת הגוף וליכא ע"ז ריצוי ציץ ותירצו דהיינו היכא דמהני ציץ וע"ז בעינן לריצוי ציץ וטומאת הגוף נדחה בציבור אפ' בלא ציץ והרמ' כ' דאין הציץ מרצה על טומאת הגוף אבל בטומאה הדחוי' בציבור הציץ מרצה והמחלוקת בין הרמ' ותוס' אמר מרן הגר"ח זיע"א דבתוס' ס"ל דעור המקדישים אינו מעניינא דריצוי ציץ כלל דדין ריצוי ציץ הוא דוקא על הקדשים אבל הרמ' ס"ל דעל טומאת הגוף לא סגי ריצוי ציץ לרצות ובטומאה בציבור סגי בציץ לרצות, ובהא דנאכל בעינן לריצוי ציץ ולא סגי לטומאה דהוי' בציבור ובעינן לריצוי ציץ ע"ז אע"ג דל"ב מ"מ היינו לגבי הקרבה אבל לגבי אכילה בעינן ריצוי ציץ חסר

הנה ע"ט ט"ז דעת הרמ' דבשתויי יין ופרועי ראש איכא איסור על הכניסה ובשיט"מ קבר"פ משמע דאיכא איסור רק בפרועי ראש ובשתויי יין לא והראב"ד והרמב"ן השיגו על הרמ' דכ' הרמ' יראה לי דכל כהן הכשר לעבודה ונכנס לפנים מן המזבח שתוי יין או פרוע ראש או קרוע בגדים הרי"ז לוקה וכו' יעוי"ש, וכ' הראב"ד דהיינו דוקא בקרב למזבח אבל לפנים מן המזבח אין בהם מכות ולא מיתה, והרמב"ן בסה"מ כ' דליכא איסור כלל בכניסה רק בעבודה דהא דקתני מנין שאינו חייב אלא בשעת עבודה הת"ל בבואכם או בגשתם וכו' הוא לא רק על הדין מיתה אלא על עצם איסור דליכא איסור רק על עבודה דממנ' אי האיסור בוא בביאת עבודה בלבד מניין תצא לנו אזהרה ואי בביאה ריקנית איכא איסור א"כ מיתה נמי וכן בפרוע וקרוע בגדים ג"כ מהיכ"ת דאיכא איסור על הביאה יעוי"ש, ומשמע דהרמב"ן למד בדעת המ' דמה דאמרי' דבעינן עבודה הוא על שעת העבודה ולא על עצם עבודה רק על שעת עבודה דהיינו ביום דהעבודה כשירה, וצ"ע דהא לילה נמי הוה זמן עבודה לגבי הקטרת אימורים ואיכא בהו

אבל ייתור לא עי' בשיטמ"ק שהק' דלעיל לישני דהו"א דוקא מחוסר לגמרי אבל כה"ג שלבש בגדי כהן הדיוט הו"א דכשר משמע דהשיטה למד דלאו הדרשה הוא על ייתור בגדים אלא דקמ"ל דכהן הדיוט אין לו עבודה של כה"ג ולהכי שפיר הקשה דנימא דכהן גדול אין לו דין עבודה של כהן הדיוט דמדברי הרמ' בכהן הדיוט שלבש בגדי כה"ג דאיכא פסול דמיותר הקש' הגרי"ד זצוק"ל דהא הוה .

מחוסר בגדים ג"כ דלדעת הראב"ד הוה ב' בגדים מצנפת ומגבעת ודעת הרמ' דהוה חד בגד אלא דהכריכה שאני ובזה אפ"ל דזה לא מיקרי מחוסר בגדים אבל באבנט כ' הרמ' דהוא מעשה רוקם והמל"מ גרס שם דאינו דומה למעשה כהן הדיוט ולפ"ז צ"ע דהא הוה מחוסר בגדים וחסר לי האבנט, ורצה לומר דכוונת הרמ' דהרמ' כתב דדין קרועי בגדים ופרועי ראש אחד הוא דאע"ג דלא מחלל עבודה מ"מ איכא מיתה וצ"ע דלק' אמרי' או שהיו מטושטשין או מקורעין ועבד עבודה פסולה וכ"פ הרמ', וביאר הגר"ח זיע"א דבדין מיותר בגדים כ' רש"י ייתר אחת שום בגד בעולם וכ"כ רש"י לגבי צלצול דהוה ייתור בגדים ומבואר דגם בבגד חול איכא ייתור בגדים ולאו דוקא בבגדי כהן והרמ' כ' כגון שלבש שתי כתנות או שני אבנטים ולא הביא לגבי בגד חול וירושלמי איכא מחלוקת בזה דקתני במתנ' דערובין דכהן שלקה כורך עליו גמי ואיכא חד מ"ד דדוקא דמי אבל צלצול הוה ייתור בגדים וחד מ"ד ס"ל דהיינו רק שלא יחצוץ דס"ל דאיזהו ייתור בגדים שתי כתנות שתי מכנסים וכו' והיינו דהוה פלוגתא דאמוראי אי בגד חול הוה ייתור בגדים והרמ' פסק כהב' מ"ד בירו' דדוקא בבגד:כ' איכא ייתור בגדים א"כ אם ילבש בגד חול הרי יכול לעבוד ואם יהיה קרוע א"כ איסור דקרוע בגדים דזה לא תלוי בעצם הבגד אלא משום דמנוול בקרוע בגדים אבל לגבי בגד"כ אם קרוע זה פוסל הבגד"כ ואז מחלל עבודה. וזה אפ"ל דכהן הדיוט שלבש בגדי כה"ג דלבש בגדי כהן הדיוט וגם בגדי כ"ג ול"ה מחוסר בגדים ורק דלבש ג"כ בגדי כה"ג וזה מיקרי ג"כ מיותר בגדים ולא אמרי' דמיקרי לגבי בגד חול וליכא בזה איסור דמיותר בגדים, אבל רש"י הרי ס"ל דמיקרי מיותר בגדים אפ' בגד חול צ"ע בזה.

ובירושלמי מיבע"ל אליבא דר"ח דדוקא בגד כהן שלקה באצבעו וכרך עליה אבנט וביאר הקרבן עצה בהספק הוא כיון שלא במקומו איכא על הדין אבנט, והיינו דאיכא מקום ב' אבנטים וזה הפסול, אבל באצבעו ל"ה כלל שם בגד"כ עליהו אבל ציץ עליו אין כלל מקום

חיוב מיתה ג"כ וכן נסכים הבאים בפ"ע, ובדברי הראב"ד יש להסתפק אי ס"ל דבהיכל איכא ג"כ איסור ורק על הא דמן המזבח ולפנים אהא פליג או דס"ל לגמרי כהרמב"ן ועי' בחידושי רבינו חיים הלוי שהסתפק בזה וכ' דמשמע דחולק רק על מן המזבח ולפנים אבל בהיכל ס"ל ג"כ כהרמ' והרמ' ס"ל כראב"א דמעלות דאו' דלא על המקומות נאמר אלא על עצם הכניסה ויראה לי הוא דלבתר ההלכה אמרי' דזה נכלל בכלל הלאו ואיכא בהו מלקות יעוי"ש. והנה צריך עיון בדעת הרמ' דלגבי הלאו הוה חד לאו האיסור ועבודה חד לאו ורק לגבי מיתה אמר' דקאי רק על עבודה, וצ"ע לשונו שכ' ואם "נכנס" ועבד חייב מיתה דמאי תלוי בכניסה דהא יכול לעשות עבודה גם קודם המזבח ולפנים דאם יעבד עבודה לפני המזבח ויזריק ויקטיר לא יהא חיוב מיתה והנה בלשון הרמ' דדין.

הנכנס ודין היציאה שוין דאם שתה לפנים איכא מלקות אם יצא והק' הראב"ד דאמאי בעינן שישתה בפנים אלא אם שתה קודם איכא חיוב על הכניסה ועל היציאה ומשמע דהרמ' ס"ל דאם שתה קודם אין לחלק על היציאה בפ"ע דהוה חד מעשה ורק בשתה בפנים או קרע בגדיו איכא חיוב והוסיף וכן אם עבד ביציאתו חייב מיתה משמע לגבי חיוב עבודה בעינן כניסה או יציאה וצ"ע בזה כן ציין מרן הרב זיע"א.

בתוד"ה חוקה חובה על קושית התוס' הי' אומר מרן הרב זיע"א דהי' אפשר לחלק דמחוסר בגדים קתני אבל אונן לא קתני כלל איסור ולדעת הרמ' דבגדים ג"כ ל"ק איסור רק מצות לבישה א"כ הוה ג"כ דבר הבא מן הכלל ורק לדברי הרמב"ן הוה איסור בעצם הדין דועשית בגדי קדש קתני איסור.

בתורם מן הרעה על היפה ס"ל להרמב"ן דהיינו לאו מפורש ומנוהו במנין המצוות ואולי התוס' חולקים אהא.

לדעת הר"י דאורליינש צ"ע מהיכ"ת דאיכא חילול עבודה במכנסים וכ' השפ"א דכיוון דגלי קרא דהוא במיתה ממילא הוה בכלל מחוסר בגדים.

(הנה) השיטמ"ק כ' דבר דקתני פסול היינו רק אלכתחילה דהא לא מעכבי כפרה וכ"כ לגבי הקטרה וצ"ע דהא מיבעי לפסול ההקטרה.)

ציץ כלל, אבל ליכא למימר הכי דמכנסים וכתנת נמי מיקרי מיותר בגדים אלא מיבע"ל דלבישה על אצבעו ל"ה כלל לבישת אבנט דזה ל"ה דרך לבישה דידהו

ע"כ כ"א בהג"ה ומסתברא דתלוי' במלך ואחיו הכהנים ותוס' במגילה וכן הרמ' כתבו דתלוי בב"ד של ע"א ובלח"מ הק' למה השמיט בסנהדרין דין כה"ג וביאר מרן הרב זיע"א דליכא ע"ז שום ילפותא אלא דהם הממנים דבדבר השייך לכל ישראל הם הבעלים ע"ז ול"ה דין ב"ד.

בסוה"ד במה שהק' מדקאמר משום איבה משמע דמן הדין כהן גדול הוא וא"כ כהן הדיוט תיפרק לוי' משום מחוסר בגדים וע"ז תירצו וי"ל דכהן גדול נתמנה לעבודתו בפה ומסתלק בפה וכו' ובפשטות כוונת תירוצם הוא דכיון דמסתלק בפה תו לא הוה כה"ג וא"כ ליכא פסולא כלל דמחוסר בגדים ורק משום מעלין בקודש אין לו לעבוד בבגדי כהן הדיוט וכן משמע ממש"כ בסוה"ד מדברי התוספתא וידע שהוסר מן הכהונה ווהיינו דלמעשה סלקו אותו מן הכהונה אך ליכא למימר הכ' דהרי ברש"י כ' שם על הא דאמר' התם א"כ רבה בב"ח אמר ר' יוחנן הלכה כרבי יוסי ומודה ר' יוסי שאם עבר ועבד עבודתו כשרה וכ' רש"י שאם עבר ועבד בשמונה בגדים ככהן גדול כשירה דהא כהן גדול הוא אלא דאמרו רבנן לא לישתמש משום איבה אבל בארבעה ודאי פסולה דהוה לוי' חסר בגדים עכ"ל משמע דהוה כה"ג וא"כ לא מסלקו לוי' והוה כהן גדול וצ"ע כוונת תירוצם דמאי אתא משום מעלין בקודש תיפול"ל משים מחוסר בגדים וע"כ צריך לומר דכוונת התוס' הוא דאה"נ דלא מסלקו לוי' ונשאר כהן גדול ופסול משום מחוסר בגדים והיא דקאמר משום מעלין בקודש הוא דה"ט דלא סילקו לע' ומשו"ה איכא פסול משום מחוסר בגדים אך צ"ע ממה שהביאו מהתוספתא דמבואר דסילקו לוי' כן הק' הגבו"א ביומא ובטו"א במגילה וצריך לומר דכוונתם דסילקו לוי' והוה כהן הדיוט ומשו"ה אמרי' מעלין בקודש וליכא מחוסר בגדים והתוס' חולקים ע"ד רש"י שפירשו דאם עבר ועבד היינו בבגדי כה"ג אלא בבגדי כהן הדיוט וזה כשירה דהא למעשה הוא כהן הדיוט אך הק' בגבו"א דמה הלשון ומודה דהא לר"מ הוא כה"ג ומהא לשון ומודה וצריך לומר דלאו אדר"מ דאי וכ"מ כמ"פ ודי"ק . אך צ"ע דקתני בגמ' דמשוח שעבר מוזהר על אלמנה ובע"כ דנשאת כה"ג ולא הורידהו משום מעלין בקודש וכדפירש"י.

ע"כ כ"ב ודהנה הגר"ח ביאר דבכ"ג איכא ב' דינים א' דע"י משיחה נעשה כה"ג לא פקע ככלי שרת ואיכא כה"ג דנתמנה ע"י מינוי וע"ז אמרי' דמתמנה בפה ומסתלק בפה ומסתמא הדין דריבוי בגדים הוא ג"כ קדושת הגוף ורק על הדינים דבא ע"י מינוי זה מסתלק בפה וזה תלוי במשוח מלחמה דאיתא לוי' דיני כה"ג וזה תלוי במשיחה אבל מינוי ליכא גבי' וא"כ הדינים דתלוי במשיחה זה לא נפקע ומשוח מלחמה מוזהר על אלמנה ולגבי עבודה בחי הא אמרי' דמשוח מלחמה עובד בד' וזה תלוי במינוי וכיון דמסתלק בפה תו ליכא גבי' ההלכות דתלוי במינוי, והגרי"ד צוק"ל הי' מוסיף דהא איכא מחלוקת בזה אי משוח מלחמה עובד בד' או בח' וא"כ למ"ד דבח' הא תלוי במשיחה, וביאר דהאי מ"ד הא יליף לה מקרא יהיו לבניו אחריו, למי שבא בגדולה אחריו וזה נכלל דבקדושה והמינוי דמשוח מלחמה בזה לבד איכא דין דצריך ח' בגדים ולא משום כה"ג ובת"י כ' דאי איכא הורדה בהא לא יהא משמש בח' ולא הוה מחלו' כלל אי תלוי במשיחה או במינוי אלא דהאי מ"ד דאיכא דין מיוחד דמשום המינוי דמשוח מלחמה צריך ח' בגדים ודי"ל. והנה בגבו"א הק' עוד דקתני דמשוח שעבר מביא פר כהן המשוח וע"כ דבקדושתו קאי, וע"ז ליכא למימר דתלוי במשיחה דהא משוח מלחמה אינו מביא פר כהן משוח ובע"כ דתלוי במינוי וא"כ משוח שעבר נמי. ואולי יש ליישב דאמר' בגמ' אי משוח יכול משוח מלחמה ת"ל והכהן המשוח שאין משיח על גביו וא"כ תלוי נמי במשיחה ובעינן משוח שאין משוח ע"ג ותלוי במשיחה וזה לא נפקע. והנה הריטב"א שם כ' בפירוש דלא כדברי כגבו"א בתוס' דמסלקים אותו דמשום מעלין בקודש אין מסלקין אותו ולמעשה אסור משום מחוסר בגדים ומשום מעלין בקודש הוא דאין מסלקין אותו.

וביומא איכא מחלו' אי ציץ מרצה דוקא בעודיהו על מצחו דר"ש ס"ל אפ' אינו על מצחו ור"י ס"ל דוקא על מצחו ור"ש מייתי ראי' מכה"ג ביוה"כ דאין לו ציץ ומרצה ולפי"ד דברי הריטב"א דמשאר כה"ג א"כ המשוח שני יכול ללבש הציץ ואז מרצה אבל מ"מ שפיר אפשר לאזכוחי דמרצה דהא בכ"מ ליכא משוח אבל מרן הרב זיע"א הק' דהא משוח מלחמה נשא' בח' וא"כ אפשר ללובשו ולדברי הרמ' לק' דליכא משום מלחמה אלא בשעת מלחמה ולמעשה הסתפק הגרי"ד דהרי הלבישה דשאלה הוא לבישה אחרת דהוא בחוץ ולבישה כזו לא מיקרי ציץ שאפשר לרצות.

ברד"ה מרושלין נגררין בקרקע מסולקין מן הקרקע והיינו הכתונת ולר"מ צ"ע דבא משכח"ל בכל הבגדים א' יותר מן השיעור מיקרי מרושלין או פחות מהשיעור הוה מסולקין (ואי בשום לשון מרושלין צ"ע) והאבנט דרחבו כמו ג' אצבעות ואורכו ל"ב אמה יל"ע אי בזה שייך ג"כ מרושלין דהאורך לא שייך לגבי הלבישה אבל במכנסים דבעינן ממתנים נגד ירכיים ג"כ שייך מרושלין, ואולי משום דמסולקין ע"י אבנט וזה שייך בכתונת וצ"ע בזה.

ברד"ה משוחקים ישנים והנה לק' מייתי מה ת"ל ילבש לרבית משוחקים, והנה תלוי אי נשחק ולא תלוי כלל בזמן ומה כ' ישנים וחד פ' ברש"י ביומא דלא כדברי התוס' חסר.

ורתוס' הוסיפו דהו"א דצריך להחליף בכל שנה ובתוס' הק' שם מתי מיקרי שחוקין וצ"ע והר"ש בתו"כ דבגד חדש איכא שערות וכשנשחק וירד השערות ונשאר שתי וערב גרידא ישן הוא ודברי התוס' דבכל שנה צ"ע.

ברד"ה ייתר אחת הוסיף עליהם שום בגד בעולם והיינו אפ' בגד חול דהא קתני שני מכנסים שני אבנטים וע"כ דהיינו בגד חול וצ"ע להי מ"ד בירו' דדוקא בגד"כ א"כ הא כבר קתני שני מכנסים ואולי דלבש על אצבעו דמיבע"ל ולכאו' להאי צד דהאיבעיא כבר נכלל בשני אבנטיין.

ברד"ה מטושטשין בטיט ולכאו' בכ"ד שמוטושטש מיקרי מטושטש דהא פריך לק' דבדם תיפסל דהוה מטושטשין הרי דבר"ד הוה מטושטשין ולא משמע לומר דטיט הוה רבותא טפי דלבתר דנתיבש אפשר לגוררו ולא נשאר רושם כדם. וביאר הגר"ד זצוק"ל דכונתו לאפוקי בגד שנשחר מרב תשמישו דזה ל"מ מטושטשין ול"ד טיט אלא כ"ד אחר שמוטושטש ובזה יישב קושית התוס' בסוטה דהקשו דאמאי במטושטשין וכבסו כשר ולא הוה דיחוי מכלי דמיבע"ל התם אי הוה דיחוי וביאר דבגדים דפי המזבח מקדש דמבואר דכבסו אותן הוא מחמת שימוש ולא בטיט דפסול ומחמת שימוש כשר והכא ל"פ אלא בטיט ולא מחמת שימוש.

ורהנה הרמב"ן בסה"ק כ' דהפסול דמקורעין הוא דהוה מחוסר בגדים שאינו לבוש בהם במקום הקרע דלא כמו שפירש"י דמשום דבעינן לכבוד ולתפארת וזה הפסול דמסולקין דאין כל גופו לבוש בהם והי' צריך לומר דהיינו לשמואל דמרושלין כשר ורק במסולקין

פסול וע"כ דהוה מחוסר בגדים אבל לרב דמרושלין ג"כ פסול והתם ע"כ משום דבעינן כמדתו וא"כ מסולקין נמי ורק לשמואל דס"ל דמרושלין כשר וכמדתו אינו מעכב א"כ במסולקין אמאי כשר וע"כ דהוה מחוסר בגדים ולפי"ז צ"ע אמאי בסלקן ע"י אבנט כשר דהא למעשה אינו לבוש בהן לגמרי אם לא דנימא דתלוי אי בבגד שייך לבישה לגמרי וזה הפסול ולא משום הגברא ומרן הרב זיע"א הי' אומר דהמחלו' בין רב לשמואל במרושלין דלרב פסול דבדין מדו בד כמדתו הוה שיעור בבגד ולא פחות ולא יותר דהוה דין שיעור ושמואל ס"ל דלא נאמר בהו דין שיעור אלא דצריך להיות לבוש כמדתו ובמסולק ל"ה כמדתו מ"מ הוה דין בבגד דלרב הדין בבגד הוא שיעור כמדתו ולשמואל השיעור הוא כדי שיהיה לבוש כמדתו דבמעשה לבישה גרידא לא היה מועיל בסלקן ע"י אבנט אלא הוה שיעור בבגד וזה תלוי אי ליתנייהו מעיקרא או דסלקן ע"י אבנט ויל"ע אי אפשר לומר הרי ג"כ בדברי הרמב"ן דמשום דהוה דין בבגד דאפשר לקים בו שיהיה כמדתו דשייך בבגד הדין לבישה, והגר"ד זצוק"ל נתקשה על הא דביאר מרן הרב זיע"א דלרב הוא דין שיעור בבגד כמדתו דלפי"ז ל"ש הסברא דאבנט מיגז גיזי דל"ה בכלל בגד אלא הוה סברא בדיני הלבישה דמיקרי ג"כ לבישה כמדתו דעל שיעור לא יועיל הא דאבנט מיגז גיזי (דאל"ה ליהוי חציצה או דאי הוה מטושטש האי חלק היה כשר) וע"כ דשמואל ס"ל דהוה שיעור כמדתו והוה שיעור בבגד ומרושלין לא חסר בשיעור והיתר אינו מגרע אבל הוא שיעור בבגד ורב ס"ל דהוה דין במעשה לבישה ובלבוש מרושל אינו עושה מעשה לבישה כמדתו ומיגז גיזי הוא לבוש כמדתו דלדברי מרן הרב זיע"א תריך לומר דפליגי בתרתי הן במרושלין והן ע"י אבנט ולפ"ד שמואל ג"כ מודה דמיגז גיזי אלא דבשיעור ודאי לא חסר עי"ז ורק תלוי במעשה לבישה ולפ"ז דברי הרמב"ן דלא כמאן דלרב הרי מרושלין פסול ולשמואל הא הוה משום דבעינן כשיעור וחסר בכמדתו.

ובעצם דברי הרמב"ן דהחסרון דאינו לבוש במקום הקרע וס"ל דליכא חסרון דלכבוד ולתפארת כמו שפרש רש"י אלא רק משום דאינו לבוש במקום הקרע ולפי"ז במרושלין שסלקן ע"י אבנט ובמקום הרישול נקרע א"כ ליכא חסרון דאינו לבוש במקום הקרע או לשמואל דמרושלין כשר א"כ אפ' נקרע במקום דמרשל כשר א"כ איכ"ל דדברי הרמ' דקרועי בגדים דכשר דעבודתו כשירה איירי בכה"ג וליכא חסרון דמקורעין

ארבע ובבעלת חמש המחייב הוא משום דמיקרי ג"כ בעלת ארבע וצ"ע בהא דפירש בבעלת שלש ובבעלת חמש שהיה בעלת ד' ועיגלו או חתכו ואמאי לא כתב דהיה מלכתחילה ג' או חמש.

הנה במתנ' דמנחות דתני דארבע ציציות מעכבות זו את זו שארבעתן מצוה אחת ור"י אמר ארבעתן ארבע מצוות וְאמר רבא טלית בעלת חמש איכא בינייהו ופירש"י דיליף לק' דבעלת חמש חייבת בציצית ולת"ק דאחת הן להטיל לארבע כנפותי' ובייה דארבעתן מצוה אחת ולר"י דארבעתן ארבע מצוות כ' רבי בעלת חמש לכולהו כביי' דהא כל חד מצוה באנפי נפשי', והגרי"ד זצוק"ל הק' דמה כאית דהיינו דנרבה בעלת שלש והיאך שייך אליבא דרבנן דישים ד' גדילים ואי לר"י ל"ש לומר דיתר כמאן דנטול דמי מחייב להטיל ה' ציציות וצ"ל דהיינו למסקנה דלכו"ע כמאן דאית' דמי ושאי הכא דרבי רחמנא אשר תכסה בה אז אמרי' דאיכא חיובא אכל ה' אבל לקס"ד אינו מטיל אלא בד' ודוחק והגהות מימוניות הביא מרבינו שמחה דהמחלו' אי טלית בעלת חמש חייבת או פטורה דלרבנן פטורה ולר"י חייב וזה המחלוקת ב' הבריתות בסוגיין . ולפי"ז ע"כ דהוה מצוה אחת לא מצינו חיוב יותר מד' ומשו"ה פטורה ובקס"ד דגבי לא הוה ס"ל דתלוי בהך מחלו' או מצוה אחת או ארבע מצוות. והנה הרמ' כ' על ארבע כנפות כסותך בעלת ארבע ולא בעלת שלש ואיתא ולא בעלת חמש ת"ל אשר תכסה בה ולמה רני מרבה בעלת חמש שיש בכלל ה' ד' לפיכך עושה בד' כנפות המרותקות שנאמר על ארבע כנפות כסותך "והנה הרמ' הרי פסק דארבעתן מצוה אחת ומ"מ כ' דנרבה בעלת שלש.

וע"כ דשייך ג"כ אבעלת שלש והנה לפי"ד הרמ' דהביא הפסוק: "על ארבע כנפות כסותך" דהיינו דלא יטיל חמש רק ד' והיינו דלא כשמעתין דמבואר דפליגי ועיין ברא"ש שהק' האי סתירה וכ' נ"ל דה"פ אי לא כתיב אלא: "על כנפי בגדיהם "הו"א דכל כנפיים שיש לבגד אמרה תורה לעשות ציצית בין מעט בין הרבה וע"ז כתיב: "על ארבע כנפות כסותך" דעושה רק ד' ציציות והיינו כדברי הרמ' ובעלי שלש פסול אף אם הטיל ארבע ובחמש מטיל ד' ולא חמש (וצ"ע היאך שייך שיטיל ד' אם לא דנימא דיטיל ב' בכנף אחת וצ"ע אמאי בעינן ב' בריתות לגבי בעלת שלש דהרי הבגד פטור).

וההגהות מימוניות הביא מהיראים דבי דבעלת חמש פטורה ובפשטות לפי"ד רבינו שמחה שהביא ג"כ ס"ל דבעלת חמש פטורה אבל חייבת דהלכתא כר"י אבל

דסוגיין ורק משום קרוע בגדים וזוה ביד"ע עבודתו כשירה וצ"ע בזה או כוונת דברי הרמב"ן דל"ה כלל דין בעצם הבגד רק משום דחסר הלבישה במקום ההוא וצ"ע בזה.

עי' גמ' לק' דף ל"ב כמדתו איחסיר ולא יותיר ולפי"ז אפ' לשמואל בעינן לכתחילה כמדתו שלא יותיר וכ"מ מרהיטת לשון הרמ' דכ' בסילקן ע"י אבנט ואם עבד עבודתו כשירה (ומ"ש משולשין עי' קרית ספר שגרס משלשלין וצ"ב דמצינו גבי שבת אין לו בגד להחליף משלשלין והתם שייך דמאריבין אבל ל"ש) והנה ברמ' כתב בשיעור הכתונת עד למעלה מן העקב דלא כדברי רש"י דמשמע דהיינו עד הקרקע, וצ"ע ובקרית ספר כ' נראה דהיינו אחר חגירת אבנט דאל"ה הא בעינן כמדתו שוה לארץ ודאמרן דסלקן שבאבנט עבודתו פסולה היינו שסלקן יותר למעלה מן העקב, וז"ה דבריו דלא משמע דממילא הכי הוא עד למעלה מן העקב דהרמ' כ' דהכי הוא המדה ועוד דמשמע מדבריו דמסלק להו דמשו"ה הק' מסלקן באבנט ומשמע דלמד דדינא הכי דצריך לסלק להו עד למעלה מן העקב וב' שיעורים איכא דהבגד צריך להיות עד הארץ ובלבישה צריך שישלכו עד העקב וצ"ע מהיכ"ת לחדש דאיכא ב' שיעורים ולמעשה י"ל דרש"י כ' דבעינן מדו בד כמדתו דהיינו שיעור בכתונת כמדתו שוה לארץ וביומא ג"כ פירש בהא דר"י ס"ל דתרומת הדשן צריך ב' בגדים והא דקתני מדו בד ומכנסי בד מדו בד דבעינן כמדתו דכאן למדך הכתוב דהכתונת צריך להיות כמדתו, והדרשה דלא יחסר ולא יותיר הוא בכל הבגדים דבעינן שיעורא כמדתו והרמב"ן בפ' עה"ת כ' ע"ד רש"י דכ' מדו בד היא הכתונת ומה ת"ל צדו שיהא כמדתו דאונקלוס תרגם לבושין דבוץ ואצלו יכליל מדו כל מלבשושין ולמעשה גם רש"י הוה דין בכל הבגדים וזה למד הקרית ספר דבדין כתונת הוא שוב לארץ ובשיעור כמדתו הוא יותר מעלה מן העקב וצ"ע מהיכ"ת.

וע"כ דבעצם מעשה העשי' הו"ל למימר שוה לארץ והנה בעצם דבריו צ"ע דהא קי"ל דאבנט מיגז גיז וליכא בשיעורא דשוה לארץ וע"כ מבואר דבנוגע השיעור לא מהני מה מיגז גיז דהשיעור נשאר וכש"כ ובעצם הלבישה בזה שייך הא דאבנט מיגז גיז.

בהא דמרבה בעלת חמש יל"ע אי איכא מחייב דארבע ובעלת חמש או דבעלת חמש מחייב משום בעלת ארבע והיתר אינו מגרע וכ"מ התלוי דיתר כמאן דליתא דמי והיינו דמחייב משום בעלת ארבע ותלוי בהא אך צ"ב לפי"ז מאי פריך ומה ראית דבעלת שלש הרי לית לוי

מדברי הגר"א משמע דלמד אחרת בדברי רבינו שמחה דב' המג"א דיש חולקין וכ' הגר"א ודלא כרבינו שמחה דפטר(והיינו דצ"ל דגרסי בדברי הגהות מימוניות ומסיק דלית הלכתא כר"י).

ולמסקנת הגמ' דכו"ע כמאן דאיתי' דמי צ"ע לשמואל דס"ל כמאן דליתי' דמרושלין כשרין ולפי"ד מרן הרב זיע"א לשמואל לא הוה לי' כלל דלשמואל הוא הוה שיעור בלבישה וליכא שיעורא כלל בבגד ול"ד כלל להתם ורק לרב דהוה דין שיעור בעי לאוכחי דתנאי היא (ולפי דברי הגר"ד צוק"ל דלשמואל הוא ג"כ מהל' שיעור צ"ע אם לא דנימא דבבגד"כ ליכא כלל החסרון דכמאן דאיתי' דהרי איכא השיעור ול"ד לציצית דאי כמאן דאיתי' מיקרי בעלת חמש ולא בבעלת ארבע.)

בד שלא ילבש של חול עמהן צ"ע בהך דרשה אי קתני הכא בהל' ייתור בגדים דמיקרי ייתור בגדים ולפי"ד צ"ע להך מ"ד בירושלמי דס"ל דבגד חול לא הוה ייתור בגדים, אלא הכוונה הוא דזהו מצות הלבישה והלבישה הוא לבדו ושלא יהא בגד חול עמהן ובתו"כ דתני ג"כ שלא ילבש של חול ושל קודש וכן גרס הגר"א בסוגיין. ועי' תו"כ וצ"ע שם יעו"ש.

עמ"כ **דדשים** עי' ברש"י לנוי למצוה ועי' בשיטמ"ק אות א' דכ' דע"כ לאו מלכבוד ולתפארת ילפינן לה דא"כ ליעכב כמו דמקור עין דפסול משום לכבוד ולתפארת וע"כ דהוא משום הידור מצוה ככל מצוות דעלמא אבל ברמ' משמע דמשום לכבוד ולתפארת הוא דילפינן לה ומ"מ אינו מעכב דאיכא חסרון לכבוד ולתפארת דמעכב ואיכא דלמצוה ולדברי השיטמ"ק צ"ע דא"כ הוא ואנוהו התנאה לפניו במצוות לולב נאה טלית נאה שופר נאה וכו' ואמר מרן הרב זיע"א דהגדר דואנוהו הוא בכל מצוה לפי מצותו איכא דין הידור בציצית דאיכא ואנוהו שיהא שלישי גדול וב' שלישי ענף וכן בלולב אמרי' דמצוה לאוגדו לכו"ע וכן בתפילין כ' הרמ' דאיכא הידור שיהא כולן שחורות ובשיראין נאין אי"ז משום הס"ת אלא בדין כבוד התורה והדין ואנוהו הוא בעצם המצוה והוה חלק מגוף המצוה דהרי ציצין שא"מ דוחין את השבת וכן יש ליישב דברי רש"י דפ' דיבש פסול דבעינן מצוה מהודרת דכתיב ואנוהו והקשו התוס' דהרי ואנוהו הוא רק לכתחלה אבל כיון דהוה חלק בגוף המצוה שייך דליפזול דאיכא ואנוהו דמעכב וכן ביאר הגר"ח דאמרי' בגיטין הרי שהי' צריך לכתב את השם ונתכוין לכתב יוצא ושכח ולא הטיל בו דלית' דלר"י מעביר עליו קולמוס ומקדשו ולחכמים אין השם מן המובהר ואמרי' בגמ' דהוא משום ואנוהו ומ"מ לרבנו

פסול וע"כ דואנוהו הוה חלק בגוף המצוה והכא פ' הגר"ד צוק"ל דכיון דהוה בגוף המצוה בעי למיתני מה הוא ואנוהו בהא מצוה דבכל מצוה הואנוהו הוא מעצם מצותו ומשו"ה קתני לה הכא והנה יל"ע דרש"י פ' בב"ק טלית נאה וטלית הרי אינו מגוף המצוה ובגירסתינו ל"ק להו אבל אבל מ"מ רש"י גרס לה משופר נאה ג"כ יש לעי' דמאי נאה שייך שופר דהמצוה הרי הוא השמיעה דהרי יצא בגזול דאין המצוה אלא בקול (והגר"ז צוק"ל אמר דהגר"ד זיע"א והגרש"ק זיע"א דנו אי זה קלי ואנוהו הוה בדבר שאינו בגוף המצוה ובחור אחד הוא ר"ח סטוקי' נער) העיר להם מדברי רש"י דטלית נאה נזכרו(ועי' בתוס' ביומא שכתבו דאיצטרך קרא דלא נימא דילפינן מלכבוד ולתפארת ולעכב ולהני כתיב ילבש לרבות את השתקין ולפי"ז ל"ק קושית השיטמ"ק אם לא דנימא זכין דילפינן דכשר לא ילפינן אפ' למצוה מהא.

עמ"כ **ועי'** ברמ' שכ' דפסול ששה הוא למצוה ואינו מעכב וברמ' כ' דיש מהן למצוה היינו כפול ששה ויש מהן לעכב היינו חוט אחד ובמל"מ הק' דחוט אחד אי אפשר בלא"ה ולמאי צריך לעכב והנה לדברי הרמ' צ"ל דכוונת הגמ' להקשות דחוט אחד כשר דבד משמע חוט אחד דחד חד לחודי' משמע וששה אינו מעכב והוה דרשה ולא ממשמעוהא, ודנה צ"ע דהרמ' לא הביא הא דשזורין ורק בשולי המעיל הביאו ובשמעתין קתני להו על כל בד דמצותו שיהו שזורין והנה המל"מ כ' דזה נכלל בכפול ששה וצ"ע מסוגיין דמשמע דהוה ב' דרשות והנה בתוכ' לא הזכיר הדרשה דשזורין (רק כפולין) ועי' מל"מ והנה ביומא אמרי' שש חוטינן כפול ששה משזר שמונה ורש"י בפ' עה"ת כ' גבי אפוד חמשה מינין הללו שזורין ואח"כ שוזר את כולו כאחד וכ"כ בסמ"ג וא"כ שזורים הוה דין אחר דבכפול ששה קתני על הני ששה שיהא שזור אבל מ"מ בעינן לגבי כל המינים שיהא שזורים וכ"כ בת"י ביומא דבעינן שיהיו שזורין הוא כל המינים יחד, והנה במל"מ כ' דמדברי הרמ' משמע שלא הי' שזירה כולם ביחד דכ' בשולי המעיל ושזור כ"א שמונה נמצא חוטי המעיל כ"ד, ולא כ' ששזור כל המינים ביחד יעו"ש והנה הגר"א גורס בתו"כ בד שיהו שזורין וכפולין ששה, והראב"ד כ' דבכפולין קתני שיהיו בגדים כפולין לכ"א ואחד ויליף לה מלבני אהרן כתנות ב' בגדים לכאו"א כן איתא בירושלמי, ובסו"ד הוסיף הראב"ד דאם חוטו כפול ששה לעכב ואם לכפולים כדירו' היינו למצוה ולפי"ז נמצא דבכפולים לפי"ד הבבלי היינו כפול ששה, והרמ' כ' דבגדי כהונה הי' לכ"א מחלצות רבות ובפשטות אין כוונתו לדברי הירושלמי דלא כ' כפולים